

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС - 6458	09.05.25

**ДО: ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

О Т Г О В О Р

от Стилиана Димитрова Георгиева,

прокурор в Районна прокуратура – Перник, кандидат за заемане на
длъжността „административен ръководител – районен прокурор“ на
Софийска районна прокуратура

**УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,**

На основание чл. 194а, ал. 6 от ЗСВ и чл. 50, ал. 1 от Наредбата за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт представител на Български институт по правни инициативи е поставил въпроси, които да бъдат зададени на кандидата за заемане на длъжността „административен ръководител – районен прокурор“ на Софийска районна прокуратура. Поставените въпроси са регистрирани в деловодството на Висшия съдебен съвет на дата 02.05.2025 г., като своевременно са били обявени на същата дата на интернет страницата на съвета.

Благодаря на Българския институт по правни инициативи за отделеното време и внимание към кандидатурата ми за заемане на длъжността „административен ръководител – районен прокурор“ на Софийска районна прокуратура и най-вече, че са отделили време да се запознаят внимателно с немалката по обем концепция, която съм представила на Вашето внимание. С удоволствие ще се опитам максимално изчерпателно да отговоря на поставените въпроси, както следва:

1. Какво е Вашето мнение по отношение на окрупняването на прокуратури или промяна на тяхната компетентност, включително и по посока нейното разширяване?

На така поставения въпрос относно окрупняването на прокуратури не може да се даде еднозначен отговор. Тази съществена реформа има както

положителни, така и не чак до там положителни страни. В резултат на проведената в периода 2019 – 2022 г. реформа голяма част от районните прокуратури бяха закрити и трансформирани в териториални отделения към районните прокуратури в областните градове. По-различен бе подходът единствено към районните прокуратури в Софийска област и то по обективни причини с оглед голямата площ на областта и съответно отдалечеността на някои от прокуратурите. Затова при тях бе възприет подхода за обединяване, съобразно тяхната близост. В резултат на окрупняването се съкратиха някои щатни длъжности, като логично това доведе до намаляване на разходите в прокуратурата за заплати. Но следва да се отбележи, че в резултат на това пък разходите за транспорт се повишиха значително, тъй като централизирането на районните прокуратури неминуемо доведе до необходимост за транспортиране на дела и преписки, както и служители, в някои случаи, между съответната прокуратура и нейните териториални отделения.

В същото време с окрупняването на прокуратурите лесно биха могли да се решат някои от проблемите свързани с кадровата обезпеченост, които преди бяха често срещани, особено за прокуратурите в малките населени места. Именно поради окрупняването сега преодоляването на този проблем може да стане бързо и лесно, а именно само със заповед на административния ръководител. Като отново само с негова заповед може бързо и адекватно да се реагира, когато е налице неравномерна натовареност както за служителите, така и за прокурорите в съответната прокуратура и териториалните ѝ отделения.

Не следва да се пропуска и фактът, че с тази реформа се премина от децентрализиране към централизиране на прокурорските структури, като ръководните функции се концентрират в тесен кръг лица. Така ръководствата на районните прокуратури изпълняват функции, които преди бяха присъщи за ръководствата на окръжните прокуратури относно стратегическото управление на районните прокуратури от съответната област. Това от друга страна води до извод, че властта на местно ниво се концентрира в малък кръг от хора, което донякъде би могло да създаде опасност за капсулиране на съдебната власт на местно ниво.

В действителност е налице необходимост от промяна на съдебната карта като се изменят границите ѝ с оглед на негативно развиващите се демографски процеси в страната ни през последните години. Но една такава реформа следва да не се прави самостоятелно от прокуратурата или от съда. Компетентността на прокуратурата и съда е неразривно свързана, съобразно

българското законодателство. Освен това реформирането на съдебната карата неминуемо би довело до засягане на някои малки съдебни райони, от там и на населението им. Затова една такава реформа е необходимо да бъде поставена на широко обсъждане както сред магистратите, така и сред гражданите, на които следва да бъде осигурен адекватен достъп до правосъдието, в това число и услугите, които им се предоставят от органите на съдебна власт. За да бъде осъществена една адекватна на настоящото време реформа е необходимо тя да бъде осъществена както спрямо прокурорските структури, така и спрямо съдебните. Една такава реформа следва да засяга в еднаква степен както прокуратурата, така и съда с оглед на тяхната обвързана компетентност, съобразно закона.

2. Смятате ли, че избраните за административни ръководители следва да преминават обучение по Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи с оглед на специфичните правила за тях, разписани в него?

Аз лично приветствам надграждането на знанията и уменията, като намирам, че следва да се усъвършенстват знанията и уменията на всички магистрати, не само на ръководителите, в областта на етичните норми, тъй като това винаги би било полезно. Но в същото време считам, че едно такова обучение следва да се проведе от специалисти в областта на психологията и емоционалната интелигентност, а не от магистрати, тъй като етичните норми касаят специфични правила за поведение, свързани с морални ценности.

В действителност при кандидатстване за магистратска професия в съдебната система се отделя внимание и на етичните правила, като на магистратските конкурси в конспектите място намират и етичните правила, а и при някои специфични процедури за магистрати съществено значение се отдава на становища на етичните комисии. Но въпреки това, към настоящия момент, съобразно българското законодателство, за да станеш магистрат не е нужно обективно, чрез надлежен специализиран тест, да бъде установена етичната пригодност на кандидата, каквито са изискванията за много други държавни служби от сектор сигурност. Ето защо считам, че полезно би било изобщо всички магистрати да преминават през такъв тип обучения, тъй като към настоящия момент етичната пригодност на всички магистрати се презумира и често нейната оценка се прави не на базата на обективни обстоятелства, а на базата на субективна преценка на оценяващия.

3. *Считате ли, че понастоящем съществуват достатъчно законови гаранции за ефективно разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник?*

На така поставения въпрос няма да отговаря по обичайния начин, като това къде и как е уредена въведената процедура за разследване на главния прокурор или негов заместник. Няма да изразя и подкрепа за процедурата и средствата, които бяха въведени за решаване на казуси свързани с разследване на главния прокурор или негов заместник, само за да бъде солидарна с част от обществените виждания по този въпрос. На поставения въпрос ще отговаря със следния въпрос: „Кой разследва прокурора разследващ главния прокурор или негов заместник?“.

Моето скромно лично мнение е, че гаранциите за ефективно разследване на когото и да било се крият в независимостта на тези, които упражняват магистратски професии, т. е. без значение е дали ще бъде създаден нов орган или не, от съществено значение е осигуряване на независимостта на съответния магистрат, извършващ разследването или надзора по него.

4. *Смятате ли, че са необходими законодателни промени във връзка с решенията на СЕС по делата С-648/20 и С-852/19 относно българските ЕЗА и ЕЗР?*

Смятам, че законодателят имаше достатъчно време от постановяване на цитираните решение до настоящия момент, за да приведе в съответствие българското законодателство, касаещо тази материя, съобразно посочените решения. В действителност бяха необходими законодателни промени, за да бъде преодолян този законодателен пропуск. Към днешна дата необходимите промени вече са факт.

5. *Смятате ли, че следва да продължи реформата в съдебната власт след решението на КС от 26.07.2024 г. относно промените в Конституцията на Република България, обн. В ДВ бр.106 от 22.12.2023 г., и ако да, - в каква посока?*

Считам, че следва да бъде осъществена съществена реформа, която да гарантира самостоятелността и независимостта на съдебната система. Смятам, че за съдебната система, а и от там за устоите на държавността, е пагубно омаловажаването на ролята на прокуратурата и изграждането ѝ на

образ, различен от този, който следва да има, работейки единствено за и в полза на обществото. Според мен, за да бъде гарантирана независимостта както за съдиите, така и за прокурорите и следователите, следва да бъде осигурена различна квотна принадлежност във Висшия съдебен съвет /ВСС/, а също така и в контролните органи на съдебната власт, като влиянието на другите власти бъде минимизирано. Някои биха казали, че така ще се наруши принципът за разделение на властите, но той не е ли вече нарушен, ограничавайки самостоятелността на съдебната власт. Идеята на този принцип едва ли е свързана с това една от най-съществените власти, която следва да е гарант за държавността, да бъде във висока степен контролирана от другите власти. Но аз все пак не съм специалист в тази област и мисля да се огранича до тук.

По време на реформата, по повод на която е въпросът, аз присъствах на обучение във връзка с проблемите, касаещи корупцията. Гост на това обучение бе магистрат от държава – членка на ЕС, бих казала сходна по манталитет до нас, който каза нещо, което се припокрива с моето лично мнение по този въпрос. Смисълът на казаното от него беше свързан с това дали има значение колко независим е съдът, ако прокуратурата не е независима, тъй като прокуратурата е онзи орган, от който зависи дали ще бъде предаден някой на съд и в каква степен ще се докаже повдигнатото обвинение. Ето защо е изключително важно съдът и прокуратурата да не бъдат разделяни при гарантиране на тяхната независимост, както се случи при реформата, касаеща квотите при формиране на новия ВСС. Не следва дейността на прокуратурата да бъде омаловажавана в сравнение с тази на съда, тъй като се касае за две много различни по своята същност дейности упражнявани от магистрати. Като искам само да допълня, че ликвидирането на правомощия на главния прокурор, сред които бе това да сезира КС е нагледен пример за омаловажаване ролята на прокуратурата и намеса в нейната независимост.

Що се касае до реформи, макар да не сте ми поставили въпрос в тази насока, искам накратко да очертая, че с оглед на съвременната обстановка и динамичното развитие на света, което неминуемо води и до промяна на моралните възгледи в обществото е налице необходимост от цялостна и качествена реформа в наказателната политика на страната, която да засегне двата основополагащи закона – НК и НПК. Но за да бъде извършена една такава качествена реформа, то следва да се направи задълбочен криминологичен анализ. За осъществяването на една такава сериозна реформа от съществено значение е и човешкият потенциал, т.е. капацитетът на хората извършващи реформата, като това обстоятелство не следва да

бъде подценявано. От съществено значение би било участие в нея да вземат професионалисти в областта на наказателното право и най-вече, тези които следва да прилагат закона или да вземат участие в неговото прилагане.

б. И. ф. главен прокурор Борислав Сарафов оспорва разпоредбите на ЗИД на ЗСВ от януари 2025 г., с които не се разрешава на изборни членове на ВСС с изтекъл мандат да правят предложения до президента за избор на т. нар. „тримата големи“. Според Вас, следва ли Висш съдебен съвет с изтекъл мандат да има право да избира председатели на ВКС и ВАДМС, както и главен прокурор?

Първо, считам, че от юридическа гледна точка, въпросът не е заден коректно. Доколкото ми е известно в конкретния случай участник в процедура за избор на главен прокурор оспорва решение на Висшия съдебен съвет пред Върховния административен съд /ВАС/. Именно поради естеството на оспорваното решение и направените законодателни промени е било налице необходимост решаваният съд да сезира Конституционния съд /КС/.

Доколкото поставеният въпрос е предмет на висяща процедура пред единствения компетентен държавен орган да отговори на него, аз ще се въздържа от отговор. Аз имам формирано лично мое мнение като юрист, но намирам, че не по повод кандидатурата ми в настоящата процедура и по този начин следва да го изразя.

На следващо място като гражданин считам, че следва да бъде проявено нужното уважение към институцията, в чиито правомощия е изцяло това да даде отговор на този въпрос, без да се коментира същият с оглед на липса на нужната компетентност.

За държавността от изключително важно значение е гражданите да вярват на компетентните институции и да проявяват нужното уважение, доверявайки се на техния професионализъм. Липсата на доверие и уважение е признак за процеси, водещи до компрометиране устоите на държавността. И ако аз, като кандидат за заемане на ръководен пост в орган на съдебната власт, не бих проявила уважение към компетентния държавен орган да отговори на така поставения въпрос, при вече налична висяща процедура затова, то какъв пример бих дала на обществото.

7. *На стр. 5 от концепцията Ви сочите, че знаете как трябва да действа един административен ръководител и „как не трябва да действа“. Бихте ли дали пример за последното?*

Вероятно се има предвид страница 3 от концепцията, съобразно номерацията на същата. В действителност за времето, в което упражнявам магистратската професия придобих сравнително богат, бих казала, както житейски, така и професионален опит. Разбира се, че през годините съм била свидетел както и на добри, така и на не чак до там дори ръководни практики. Разбирам, че по-интересно за обществеността би било да разбере какво бих определила като лоша практика. Но аз лично се водя от други принципи, свързани с това да прокламирам положителното, а от отрицателно да вадя поука и да го трансформирам отново в положително. Ето защо ще кажа, че един ръководител на първо място следва да е лидер, като обединява и работи няколко пъти по-усърдно от служителите си. Един ръководител трябва да бъде смел, решителен и непоколебим, готов да поема отговорност и то не само за личните си грешки. Един ръководител не следва да третира поста си като нещо принадлежащо му и този пост да бъде негова самоцел. Трябва във всеки един момент да е готов да напусне поста си, ако това е в интерес на обществото и на екипа, с който работи. Един ръководител не следва да дели служителите си, съобразно заемащата от тях длъжност и към всички следва да се отнася с нужното уважение. Ръководителят е този, който не следва да допуска разединение, а напротив следва да обединява. Един ръководител следва да улесни до максимална степен работата на служителите и да осигури спокойна работна сред. Един ръководител следва да изисква, когато е дал. Той трябва да бъде пример, а не изключение.

8. *На стр. 5 от концепцията Ви посочвате, че последните години не са били леки за СРП заради „различни публични скандали“. Как оценявате реакцията на прокуратурата по тези скандали?*

Вероятно се има предвид страница 3 от концепцията, съобразно номерацията на същата. На поставения въпрос ще отговаря съобразно моето лично мнение, с което не ангажирам никого. В действителност бяха предприети мерки. Адмирам, че ръководството подаде своята оставка, като считам, че поемането на отговорност е от съществено значение за гарантиране на безпристрастността и независимостта на прокуратурата във връзка с конкретните казуси, които доведоха до тези събития. Но в същото време част от ръководството, а именно някои от заместниците на бившия

административен ръководител бяха гласувани отново, т. е. възстановени на постовете им. Аз лично разбирам донякъде това решение, тъй като все пак СРП е сред най-големите прокуратури в страната и следва да се осъществи линия на приемственост от едното ръководство към другото. Но в същото време следва да се постави и въпросът - какъв знак се даде на обществото с това решение?

Считам, че последвалите проверки, разпоредени от ръководството на ПРБ също бяха крачка в правилната посока, тъй като само по този начин можеше да се даде адекватен отговор на обществените очаквания. Но в същото време не знам дали бих могла да оценя правилно подхода при започване на проверките, които стана обществено достояние, а именно публичното явяване на проверяващите в сградата на СРП. Според скромното ми мнение, проверки категорично трябваше да бъдат извършени и обществото следваше да бъде информирано за резултатите, както и се случи.

9. На стр. 19 посочвате статистика за досъдебни производства за полицейско насилие. Как бихте коментирали факта, че няма нито едно дело, завършило с обвинителен акт?

Вероятно се има предвид страница 16 от концепцията, съобразно номерацията на същата. На посочената страница съм цитирала данни, взети от отчетните доклади на СРП за 2023 г. и 2024 г., което съм посочила в концепцията си. В действителност, съобразно посоченото в докладите на стр. 16 от концепцията ми съм посочила, че няма внесени в съда дела за 2024 г. С оглед на поставения въпрос, тъй като не съм запозната лично с конкретните дела, които са били на разследване под надзора на СРП няма как да кажа каква е конкретната причина. Но бих могла да направя предположение, изхождайки от личния ми професионален опит. Една от причините може да е липсата на своевременно изготвени експертизи, което е голям проблем изобщо за своевременното приключване на разследванията. Друга причина може да е липсата на достатъчно доказателства за виновността на конкретно лице, за което може да се направи извод с оглед на статистиката за броя на прекратените производства. Освен това от статистиката е видно, че има и спрени производства, без да се уточнява основанието, като е напълно възможно част от тях да са спрени, тъй като се е касало за престъпления от частен характер. Кое не означава, че извършителят няма да бъде предаден на съд,

напротив решението в тези ситуации е изцяло в правомощията на пострадалия.

За да бъде коректен отговорът ми считам, че следва да се направи едно уточнение във връзка с поставения въпрос. Във въпроса се пита защо няма внесени обвинителни актове. Следва да се отбележи, че обичайно при този тип престъпления се касае за правна квалификация, която позволява приложението на чл. 78а от НК, наред с други обстоятелства, които обичайно са налице. Ето защо по тези казуси с полицейско насилие често се стига не до внасяне на обвинителни актове, а до предложения за освобождаване от наказателна отговорност с оглед разпоредбата на чл. 78а от НК.

10. На стр. 43 посочвате, че нарушаването на интегритета на прокуратурата би довело до рушене на устоите на правовия ред. В каква форма си представяте отчетността на прокуратурата?

Вероятно се има предвид страница 41 от концепцията, съобразно номерацията на същата. Аз лично не съм сигурна, че разбирам така поставения въпрос правилно. Но ако се има предвид отчетността на органите на прокуратурата, то считам, че вече е организиран начина, по който прокуратурите отчитат своята дейност - докладите на прокуратурите са публични и до тях е осигурен нужния достъп на обществото посредством интернет страниците на съответните прокуратури.

В същото време смятам, че прокуратурата в известна степен се отчита пред обществото, посредством публични изявления по конкретни казуси, особено такива с обществен интерес. Относно този процес на отчетност прокуратурата осъществява своя медийна политика.

Дата: 09.05.2025 г.

С УВАЖЕНИЕ:

/Стиляна Георгиева/